

09/06/24 כ"ב בניסן תשפ"ד
09 : 00 – 12 : 00

אלגברה ליניארית 1 למדמ"ח

מועד ג'

מרצים: ד"ר זהבה צבי, ד"ר ירמיהו מילר, ד"ר מרינה ברשדסקי.

תשפ"ד סמסטר א'

השאלון מכיל 11 עמודים (כולל עמוד זה וכולל דף נוסחאות).

בהצלחה!

הנחיות למדור בחינות שאלוני בחינה

- לשאלון הבחינה יש לצרף מחברת.
- ניתן להשתמש במחשבון מדעי לא גרפי עם צג קטן.

חומר עזר

- דפי נוסחאות של הקורס (7 עמודים בפורמט A4), מצורפים לשאלון.

אחר / הערות יש לענות על השאלות באופן הבא:

- יש לנמק היטב כל שלב של פתרון. תשובה ללא הסבר וללא נימוק, אפילו נכונה, לא תתקבל.
- יש לפתור 4 מתוך 5 השאלות הבאות. משקל כל שאלה 25 נקודות.
- סדר התשובות אינו משנה, אך יש לרשום ליד כל תשובה את מספרה.
- הסבר היטב את מהלך הפתרון.
- יש לציין את השאלות שעניתם עליהן בתחילת המחברת.

שאלה 1 (25 נקודות)

(א) (13 נקודות) נתונה המערכת הליניארית

$$\begin{cases} x + 3y + (k-2)z = 3 \\ kx + (5k-4)y + (k^2-2k+4)z = 3k+2 \\ -2kx + (-4-4k)y + (-k^2-k+8)z = -5k-1 \end{cases}$$

עבור אילו ערכי הפרמטר k למערכת פתרון יחיד, אינסוף פתרונות ואין פתרון. במקרה של אינסוף פתרונות רשמו את הפתרון הכללי.

(ב) (3 נקודות) נתונים הווקטורים במרחב ווקטורי $\mathbb{R}_{\leq 2}[x]$:

$$\{u_1 = 1 + kx - 2kx^2, u_2 = 3 + (5k-4)x + (-4-4k)x^2, u_3 = k-2 + (k^2-2k+4)x + (-k^2-k+8)x^2\}.$$

עבור אילו ערכי הפרמטר k הקבוצה $\{u_1, u_2\}$ פורשת $\mathbb{R}_{\leq 2}[x]$?

(ג) (3 נקודות) עבור אילו ערכי הפרמטר k הקבוצה $\{u_1, u_2, u_3\}$ פורשת $\mathbb{R}_{\leq 2}[x]$?

לכל אחד מהקבוצות הבאות הוכיחו או הפריכו שהיא שדה:

(ד) (3 נקודות) $F_1 = \{a \in \mathbb{R}\}$ שעליה מוגדרות הפעולות חיבור $\oplus$ וכפל $\odot$ לפי הנוסחאות:

$$a \oplus b = a + 2b, \quad a \odot b = 2ab.$$

(ה) (3 נקודות) $F_2 = \left\{ \begin{pmatrix} a & 0 \\ 0 & b \end{pmatrix} \mid a, b \in \mathbb{R} \right\}$ עליה מוגדרות הפעולות חיבור מטריצות וכפל מטריצות.

שאלה 2 (25 נקודות) במרחב $\mathbb{R}^{2 \times 2}$ נתונים הווקטורים

$$u_1 = \begin{pmatrix} 1 & 2 \\ 1 & 3 \end{pmatrix}, u_2 = \begin{pmatrix} 2 & -1 \\ 1 & 2 \end{pmatrix}, u_3 = \begin{pmatrix} -1 & 8 \\ 1 & 5 \end{pmatrix}, w = \begin{pmatrix} a & 1 \\ b & 5 \end{pmatrix}$$

(א) (5 נקודות) עבור אילו ערכי a, b ווקטור w שייך לתת מרחב הנפרש על ידי הווקטורים u_1, u_2, u_3 ?

(ב) (5 נקודות) עבור הערכים של a, b שמצאת בסעיף א', רשמו את ווקטור w כצירוף לינארי של u_1, u_2, u_3 בשתי דרכים שונות (רשמו שני צירופים שונים).

(ג) (4 נקודות) האם הווקטורים u_1, u_2, u_3, w פורשים המרחב $\mathbb{R}^{2 \times 2}$? נמקו את תשובתכם.

(ד) (5 נקודות) האם הווקטורים u_1, u_2, u_3 תלויים לינארית? אם כן מצאו צירוף לינארי לא טריוויאלי של u_1, u_2, u_3 השווה לווקטור האפס.

(ה) (6 נקודות) נניח כי v_1, v_2, v_3, v_4 ווקטורים של $\mathbb{R}^3$. האם ייתכן שהם בלתי תלויים לינאריים? נמקו את תשובתכם.

שאלה 3 (25 נקודות) נתונה מטריצה C במרחב $\mathbb{R}^{3 \times 3}$: $C = \begin{pmatrix} a & 9 & 0 \\ 1 & a & 1 \\ 1 & a & a \end{pmatrix}$

(א) (5 נקודות) לכל ערך של a מצאו את המימד ובסיס של $\text{Nul}(C)$.

(ב) (5 נקודות) לכל ערך של a מצאו את המימד ובסיס של $\text{Col}(C)$.

(ג) (5 נקודות) נתונה מטריצה $M \in \mathbb{R}^{4 \times 8}$. האם יכול להיות ש- $\dim(\text{Nul}(M)) = 3$? נמקו את תשובתכם.

תהיינה $A, B \in \mathbb{R}^{n \times n}$. הוכיחו או הפריכו על ידי דוגמה נגדית את הטענות הבאות:

(ד) (5 נקודות) אם $AB = A$ ו- $|A| \neq 0$ אז $B = I$.

(ה) (5 נקודות) אם קיים וקטור $u \in \mathbb{R}^n$ ($u \neq \bar{0}$) המקיים $Au = Bu$ אז $A = B$.

שאלה 4 (25 נקודות)

(א) (7 נקודות) נתונות הקבוצות ווקטורים של $\mathbb{R}_{\leq 2}[x]$:

$$B = \{1 + 2x + 3x^2, 1 - x^2, 1 + 2x\}, \quad C = \{2x - x^2, 1 + x, 1 + x^2\}.$$

הוכיחו כי הקבוצה B בסיס של $\mathbb{R}_{\leq 2}[x]$ והקבוצה C בסיס של $\mathbb{R}_{\leq 2}[x]$.

(ב) (6 נקודות) נתון הווקטור w של $\mathbb{R}_{\leq 2}[x]$ אשר הווקטור הקואורדינטות שלו על פי בסיס B הינו

$$[w]_B = \begin{pmatrix} 1 \\ 2 \\ 1 \end{pmatrix}. \quad \text{מצאו את הווקטור הקואורדינטות של } w \text{ על פי הבסיס } C.$$

(ג) (6 נקודות) נתונה קבוצת ווקטורים $\{b_1, b_2, b_3\}$ של $\mathbb{R}_{\leq 2}[x]$ אשר בלתי תלויה לינארית. נתונים הווקטורים w_1, w_2, w_3 של המרחב ווקטורי $\mathbb{R}_{\leq 2}[x]$:

$$w_1 = b_1 + b_2 + b_3, \quad w_2 = b_1 - b_2 + 3b_3, \quad w_3 = b_1 + 2b_2.$$

קבעו אם הווקטורים w_1, w_2, w_3 בלתי תלויים לינארית.

יהיו u_1, u_2, u_3 ווקטורים שונים של $\mathbb{R}^n$ ($n \geq 3$ ו- $u_1 \neq u_2 \neq u_3$). הוכיחו או הפריכו על ידי דוגמה נגדית:

(ד) (3 נקודות) אם $\{u_1, u_2\}$ בת"ל אז $\{u_1, u_2, u_3\}$ בת"ל.

(ה) (3 נקודות) אם $\{u_1, u_2, u_3\}$ בת"ל אז $\{u_1, u_2\}$ בת"ל.

שאלה 5 (25 נקודות) תהי $T : \mathbb{R}_{\leq 2}[x] \rightarrow \mathbb{R}_{\leq 2}[x]$ העתקה לינארית המוגדרת ע"י:

$$T(a + bx + cx^2) = (a - 2c) + (a - b - c)x + (a - 2c)x^2.$$

(א) (5 נקודות) מצאו את המטריצה המייצגת הסטנדרטית של T .

(ב) (5 נקודות) מצאו בסיס ומימד לגרעין של T .

(ג) (5 נקודות) מצאו בסיס ומימד לתמונה של T .

(ד) (5 נקודות) תהי $A \in \mathbb{R}^{8 \times 8}$ מטריצה הפיכה המקיימת $A^7 + 32A^2 = 0$. חשבו את $|A|$.

(ה) (5 נקודות) נתונה הפונקציה $T : \mathbb{R}^2 \rightarrow \mathbb{R}^3$ המוגדרת על ידי

$$T \begin{pmatrix} x \\ y \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} x + 1 \\ y \\ x + y \end{pmatrix}.$$

הוכיחו או הפריכו כי T העתקה לינארית.

פתרונות

שאלה 1 (25 נקודות)

(א) (13 נקודות)

$$\begin{pmatrix} 1 & 3 & k-2 & | & 3 \\ k & 5k-4 & (k-2)k+4 & | & 3k+2 \\ -2k & -4(k+1) & -k^2-k+8 & | & -5k-1 \end{pmatrix} \xrightarrow[R_3 \rightarrow R_3 + 2kR_1]{R_2 \rightarrow R_2 - kR_1} \begin{pmatrix} 1 & 3 & k-2 & | & 3 \\ 0 & 2(k-2) & 4 & | & 2 \\ 0 & 2(k-2) & k^2-5k+8 & | & k-1 \end{pmatrix}$$

$$\xrightarrow{R_3 \rightarrow R_3 - R_2} \begin{pmatrix} 1 & 3 & k-2 & | & 3 \\ 0 & 2(k-2) & 4 & | & 2 \\ 0 & 0 & k^2-5k+4 & | & k-3 \end{pmatrix}$$

$$= \begin{pmatrix} 1 & 3 & k-2 & | & 3 \\ 0 & 2(k-2) & 4 & | & 2 \\ 0 & 0 & (k-4)(k-1) & | & k-3 \end{pmatrix}$$

עבור $k=2$ נקבל:

$$\begin{pmatrix} 1 & 3 & 0 & | & 3 \\ 0 & 0 & 4 & | & 2 \\ 0 & 0 & -2 & | & -1 \end{pmatrix} \xrightarrow{R_3 \rightarrow 2R_3 + R_2} \begin{pmatrix} 1 & 3 & 0 & | & 3 \\ 0 & 0 & 4 & | & 2 \\ 0 & 0 & 0 & | & 0 \end{pmatrix}$$

יש משתנה חופשי ואין שורת סתירה לכן יש אינסוף פתרונות. פתרון הכללי: $y \in \mathbb{R}$, $(x, y, z) = (3 - 3y, y, \frac{1}{2})$.

עבור $k=4$ נקבל $\begin{pmatrix} 1 & 3 & 2 & | & 3 \\ 0 & 4 & 4 & | & 2 \\ 0 & 0 & 0 & | & 1 \end{pmatrix}$. קיבלנו שורת סתירה ולכן לא קיים פתרון.

עבור $k=1$ נקבל $\begin{pmatrix} 1 & 3 & -1 & | & 3 \\ 0 & -2 & 4 & | & 2 \\ 0 & 0 & 0 & | & -2 \end{pmatrix}$. קיבלנו שורת סתירה ולכן לא קיים פתרון.

עבור $k \neq 1, 2, 4$ אין שורת סתירה ואין משתנה חופשי לכן למערכת פתרון יחיד.

(ב) (3 נקודות) $\dim(\mathbb{R}_{\leq 2}[x]) = 3$ ובקבוצה $\{u_1, u_2\}$ יש רק 2 ווקטורים לכן אין מצב ש $\{u_1, u_2\}$ פורשת $\mathbb{R}_{\leq 2}[x]$. ז"א לא קיים ערך של k עבורו הקבוצה $\{u_1, u_2\}$ פורשת $\mathbb{R}_{\leq 2}[x]$.

(ג) (3 נקודות) נרשום $\{u_1, u_2, u_3\}$ כווקטורים על ידי האיזומורפיזם הטבעי:

$$w_1 = \begin{pmatrix} 1 \\ k \\ -2k \end{pmatrix}, \quad w_2 = \begin{pmatrix} 3 \\ 5k-4 \\ -4-4k \end{pmatrix}, \quad w_3 = \begin{pmatrix} k-2 \\ k^2-2k+4 \\ -k^2-k+8 \end{pmatrix}$$

נבדוק עבור אילו ערכי k הווקטורים בת"ל. בעזרת סעיף א':

$$\begin{pmatrix} | & | & | \\ w_1 & w_2 & w_3 \\ | & | & | \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 1 & 3 & k-2 \\ k & 5k-4 & (k-2)k+4 \\ -2k & -4(k+1) & -k^2-k+8 \end{pmatrix} \rightarrow \begin{pmatrix} 1 & 3 & k-2 \\ 0 & 2(k-2) & 4 \\ 0 & 0 & (k-4)(k-1) \end{pmatrix}$$

עבור $k \neq 1, 2, 4$ כל העמודות מובילות לכן הקבוצה בת"ל לכן הקבוצה פורשת $\mathbb{R}_{\leq 2}[x]$.

(ד) (4 נקודות) F_1 לא שדה. דוגמה נגדית: $a = 1, b = 2$.

$$1 \oplus 2 = 1 + 2 \cdot 2 = 5, \quad 2 \oplus 1 = 2 + 2 \cdot 1 = 4, \quad 1 \oplus 2 \neq 2 \oplus 1.$$

כלומר חוק החילוף לא מתקיים.

(ה) (4 נקודות) F_2 לא שדה. דוגמה נגדית: $A = \begin{pmatrix} 1 & 0 \\ 0 & 0 \end{pmatrix}$.

A לא הפיכה לכן לא קיימת A^{-1} כך ש- $A \cdot A^{-1} = I$ כאשר I מטריצה יחידה.

שאלה 2 (25 נקודות)

(א) (5 נקודות) $\mathbb{R}^{2 \times 2} \cong \mathbb{R}^4$ לכן אפשר לעבוד עם הווקטורים ב- $\mathbb{R}^4$:

$$v_1 = \begin{pmatrix} 1 \\ 2 \\ 1 \\ 3 \end{pmatrix}, \quad v_2 = \begin{pmatrix} 2 \\ -1 \\ 1 \\ 2 \end{pmatrix}, \quad v_3 = \begin{pmatrix} -1 \\ 8 \\ 1 \\ 5 \end{pmatrix}, \quad v = \begin{pmatrix} a \\ 1 \\ b \\ 5 \end{pmatrix}$$

$$v = \text{span} \{v_1, v_2, v_3\} \Rightarrow v = k_1 v_1 + k_2 v_2 + k_3 v_3.$$

$$\left(\begin{array}{ccc|c} 1 & 2 & -1 & a \\ 2 & -1 & 8 & 1 \\ 1 & 1 & 1 & b \\ 3 & 2 & 5 & 5 \end{array} \right) \xrightarrow{\substack{R_2 \rightarrow R_2 - 2R_1 \\ R_3 \rightarrow R_3 - R_1 \\ R_4 \rightarrow R_4 - 3R_1}} \left(\begin{array}{ccc|c} 1 & 2 & -1 & a \\ 0 & -5 & 10 & 1-2a \\ 0 & -1 & 2 & b-a \\ 0 & -4 & 8 & 5-3a \end{array} \right)$$

$$\xrightarrow{R_2 \leftrightarrow R_3} \left(\begin{array}{ccc|c} 1 & 2 & -1 & a \\ 0 & -1 & 2 & b-a \\ 0 & -5 & 10 & 1-2a \\ 0 & -4 & 8 & 5-3a \end{array} \right)$$

$$\xrightarrow{\substack{R_3 \rightarrow R_3 - 5R_2 \\ R_4 \rightarrow R_4 - 4R_2}} \left(\begin{array}{ccc|c} 1 & 2 & -1 & a \\ 0 & -1 & 2 & b-a \\ 0 & 0 & 0 & 3a-5b+1 \\ 0 & 0 & 0 & a-4b+5 \end{array} \right)$$

המכללה האקדמית להנדסה סמי שמעון

למערכת יש פתרון כאשר $b = 2, a = 3 \Leftrightarrow \begin{cases} 3a - 5b = -1 \\ a - 4b = -5 \end{cases}$

(ב) (5 נקודות) עבור $b = 2, a = 3$:

$$\left(\begin{array}{ccc|c} 1 & 2 & -1 & 3 \\ 0 & -1 & 2 & -1 \\ 0 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 0 \end{array} \right) \xrightarrow{R_1 \rightarrow R_1 + 2R_2} \left(\begin{array}{ccc|c} 1 & 0 & 3 & 1 \\ 0 & 1 & -2 & 1 \\ 0 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 0 \end{array} \right)$$

$k_1 = -2, k_2 = 3 \Leftrightarrow k_3 = 1$ נציב $k_3 \in \mathbb{R}$ לכל $\begin{cases} k_1 = -3k_3 + 1 \\ k_2 = 2k_3 + 1 \end{cases}$

$w = -2u_1 + 3u_2 + u_3$.

נציב $k_1 = 1, k_2 = 1 \Leftrightarrow k_3 = 0$

$w = u_1 + u_2$.

(ג) (4 נקודות)

u_1, u_2, u_3, w תלויים לינארית בגלל שלא כל העמודות מובילות, לכן u_1, u_2, u_3, w תלויים לינארית. לפיכך u_1, u_2, u_3, w אינם פורשים את $\mathbb{R}^{2 \times 2}$. נמתא את הצירוף הלינארי הלא טריוויאלי של u_1, u_2, u_3 ששווה לזקטור האסס:

$$\left(\begin{array}{ccc|c} 1 & 0 & 3 & 0 \\ 0 & 1 & -2 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 0 \end{array} \right)$$

$(x, y, z) = (-3z, 2z, z), z \in \mathbb{R}$. נציב $x = 3, y = 2 \Leftrightarrow z = 1$

$-3u_1 + 2u_2 + u_3 = 0$.

(ד) (6 נקודות)

שאלה 3 (25 נקודות)

(א) (5 נקודות)

$$\begin{pmatrix} a & 9 & 0 \\ 1 & a & 1 \\ 1 & a & a \end{pmatrix} \xrightarrow{\begin{matrix} R_2 \rightarrow aR_1 - R_1 \\ R_3 \rightarrow aR_3 - R_1 \end{matrix}} \begin{pmatrix} a & 9 & 0 \\ 0 & a^2 - 9 & a \\ 0 & a^2 - 9 & a^2 \end{pmatrix} \xrightarrow{R_3 \rightarrow R_3 - R_2} \begin{pmatrix} a & 9 & 0 \\ 0 & a^2 - 9 & a \\ 0 & 0 & (a-1)a \end{pmatrix}$$

$$= \begin{pmatrix} a & 9 & 0 \\ 0 & (a+3)(a-3) & a \\ 0 & 0 & (a-1)a \end{pmatrix}$$

עבור עבור $a = 3$ נקבל $\begin{pmatrix} 3 & 9 & 0 \\ 0 & 0 & 3 \\ 0 & 0 & 6 \end{pmatrix} \xrightarrow{R_3 \rightarrow R_3 - 2R_2} \begin{pmatrix} 3 & 9 & 0 \\ 0 & 0 & 3 \\ 0 & 0 & 0 \end{pmatrix}$. פתרון הכללי למשוואה הומוגנית:

$$\begin{pmatrix} x \\ y \\ z \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} -3y \\ y \\ 0 \end{pmatrix} = y \begin{pmatrix} -3 \\ 1 \\ 0 \end{pmatrix}, \quad y \in \mathbb{R}.$$

$$\dim(\text{Nul}(C)) = 1, B_{\text{Nul}(C)} = \left\{ \begin{pmatrix} -3 \\ 1 \\ 0 \end{pmatrix} \right\}$$

עבור עבור $a = -3$ נקבל $\begin{pmatrix} -3 & 9 & 0 \\ 0 & 0 & -3 \\ 0 & 0 & 12 \end{pmatrix} \xrightarrow{R_3 \rightarrow R_3 + 4R_2} \begin{pmatrix} -3 & 9 & 0 \\ 0 & 0 & -3 \\ 0 & 0 & 0 \end{pmatrix}$. פתרון הכללי למשוואה הומוגנית:

$$\begin{pmatrix} x \\ y \\ z \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 3y \\ y \\ 0 \end{pmatrix} = y \begin{pmatrix} 3 \\ 1 \\ 0 \end{pmatrix}, \quad y \in \mathbb{R}.$$

$$\dim(\text{Nul}(C)) = 1, B_{\text{Nul}(C)} = \left\{ \begin{pmatrix} 3 \\ 1 \\ 0 \end{pmatrix} \right\}$$

עבור עבור $a = 1$ נקבל $\begin{pmatrix} 1 & 9 & 0 \\ 0 & -8 & 1 \\ 0 & 0 & 0 \end{pmatrix} \xrightarrow{R_1 \rightarrow 8R_1 + 9R_2} \begin{pmatrix} 8 & 0 & 9 \\ 0 & -8 & 1 \\ 0 & 0 & 0 \end{pmatrix}$. פתרון הכללי למשוואה הומוגנית:

$$\begin{pmatrix} x \\ y \\ z \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} -\frac{9}{8}z \\ \frac{1}{8}z \\ z \end{pmatrix} = \frac{1}{8}z \begin{pmatrix} -9 \\ 1 \\ 8 \end{pmatrix}, \quad z \in \mathbb{R}.$$

$$\dim(\text{Nul}(C)) = 1, B_{\text{Nul}(C)} = \left\{ \begin{pmatrix} -9 \\ 1 \\ 8 \end{pmatrix} \right\}$$

(ב) (5 נקודות)

$$\dim(\text{Col}(C)) = 1, B_{\text{Col}(C)} = \left\{ \begin{pmatrix} 1 \\ 0 \\ 0 \end{pmatrix} \right\}, a = 0$$

$$\dim(\text{Col}(C)) = 2, B_{\text{Col}(C)} = \left\{ \begin{pmatrix} 3 \\ 1 \\ 1 \end{pmatrix}, \begin{pmatrix} 0 \\ 1 \\ 3 \end{pmatrix} \right\}, a = 3$$

$$\dim(\text{Col}(C)) = 2, B_{\text{Col}(C)} = \left\{ \begin{pmatrix} -3 \\ 1 \\ 1 \end{pmatrix}, \begin{pmatrix} 0 \\ 1 \\ -3 \end{pmatrix} \right\}, a = -3$$

המכללה האקדמית להנדסה סמי שמעון

עבור $a = 1$, $\dim(\text{Col}(C)) = 1$, $B_{\text{Col}(C)} = \left\{ \begin{pmatrix} 1 \\ 1 \\ 1 \end{pmatrix}, \begin{pmatrix} 9 \\ 1 \\ 1 \end{pmatrix} \right\}$

עבור $a = -3$ נקבל $\begin{pmatrix} -3 & 9 & 0 \\ 0 & 0 & -3 \\ 0 & 0 & 0 \end{pmatrix} \xrightarrow{R_3 \rightarrow R_3 + 4R_2} \begin{pmatrix} -3 & 9 & 0 \\ 0 & 0 & -3 \\ 0 & 0 & 0 \end{pmatrix}$ פתרון הכללי למשוואה הומוגנית:

$$\begin{pmatrix} x \\ y \\ z \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 3y \\ y \\ 0 \end{pmatrix} = y \begin{pmatrix} 3 \\ 1 \\ 0 \end{pmatrix}, \quad y \in \mathbb{R}.$$

$$\dim(\text{Nul}(C)) = 1, B_{\text{Nul}(C)} = \left\{ \begin{pmatrix} 3 \\ 1 \\ 0 \end{pmatrix} \right\}$$

עבור $a = 1$ נקבל $\begin{pmatrix} 1 & 9 & 0 \\ 0 & -8 & 1 \\ 0 & 0 & 0 \end{pmatrix} \xrightarrow{R_1 \rightarrow 8R_1 + 9R_2} \begin{pmatrix} 8 & 0 & 9 \\ 0 & -8 & 1 \\ 0 & 0 & 0 \end{pmatrix}$ פתרון הכללי למשוואה הומוגנית:

$$\begin{pmatrix} x \\ y \\ z \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} -\frac{9}{8}z \\ \frac{1}{8}z \\ z \end{pmatrix} = \frac{1}{8}z \begin{pmatrix} -9 \\ 1 \\ 8 \end{pmatrix}, \quad z \in \mathbb{R}.$$

$$\dim(\text{Nul}(C)) = 1, B_{\text{Nul}(C)} = \left\{ \begin{pmatrix} -9 \\ 1 \\ 8 \end{pmatrix} \right\}$$

(ג) (5 נקודות) $M \in \mathbb{R}^{4 \times 8}$ אם $\dim(\text{Nul}(M)) = 3$ אז $\text{rank}(M) = 8 - 3 = 5$ ו"א $\dim(\text{Row}(M)) = 5$ למטריצה M יש 4 שורות אז $\dim(\text{Row}(M)) \leq 4$ לכן לא יכול להיות ש- $\dim(\text{Nul}(M)) = 3$.

(ד) (5 נקודות) טענה לא נכונה. דוגמה נגדית: $A = \begin{pmatrix} 1 & 0 \\ 0 & 0 \end{pmatrix}, B = \begin{pmatrix} 1 & 0 \\ 0 & 0 \end{pmatrix}$

$$AB = \begin{pmatrix} 1 & 0 \\ 0 & 0 \end{pmatrix} \begin{pmatrix} 1 & 0 \\ 0 & 0 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 1 & 0 \\ 0 & 0 \end{pmatrix} = A.$$

(ה) (5 נקודות) טענה לא נכונה. דוגמה נגדית: $A = \begin{pmatrix} 1 & 0 \\ 0 & 0 \end{pmatrix}, B = \begin{pmatrix} 1 & 2 \\ 0 & 0 \end{pmatrix}, u = \begin{pmatrix} 1 \\ 0 \end{pmatrix}$

$$Au = \begin{pmatrix} 1 \\ 0 \end{pmatrix}, \quad Bu = \begin{pmatrix} 1 \\ 0 \end{pmatrix}.$$

הרי $Au = Bu$ ו- $A \neq B$.

שאלה 4 (25 נקודות)

(א) (7 נקודות)

$$b_1 = \begin{pmatrix} 1 \\ 2 \\ 3 \end{pmatrix}, \quad b_2 = \begin{pmatrix} 1 \\ 0 \\ -1 \end{pmatrix}, \quad b_3 = \begin{pmatrix} 1 \\ 2 \\ 0 \end{pmatrix}$$

$$\left(\begin{array}{ccc|ccc} | & | & | & & & \\ b_1 & b_2 & b_3 & & & \\ | & | & | & & & \end{array} \right) = \begin{pmatrix} 1 & 1 & 1 \\ 2 & 0 & 2 \\ 3 & -1 & 0 \end{pmatrix} \xrightarrow[R_3 \rightarrow R_3 - 3R_1]{R_2 \rightarrow R_2 - 2R_1} \begin{pmatrix} 1 & 1 & 1 \\ 0 & -2 & 0 \\ 0 & -4 & -3 \end{pmatrix} \xrightarrow{R_3 \rightarrow R_3 - 2R_2} \begin{pmatrix} 1 & 1 & 1 \\ 0 & -2 & 0 \\ 0 & 0 & -3 \end{pmatrix}$$

כל העמודות מובילות לכן b_1, b_2, b_3 בת"ל. $\dim \{b_1, b_2, b_3\} = 3 = \dim(\mathbb{R}_{\leq 2}[x])$ לכן הקבוצה $\{b_1, b_2, b_3\}$ מהווה בסיס של $\mathbb{R}_{\leq 2}[x]$.

$$c_1 = \begin{pmatrix} 0 \\ 2 \\ -1 \end{pmatrix}, \quad c_2 = \begin{pmatrix} 1 \\ 1 \\ 0 \end{pmatrix}, \quad c_3 = \begin{pmatrix} 1 \\ 0 \\ 1 \end{pmatrix}$$

$$\left(\begin{array}{ccc|ccc} | & | & | & & & \\ c_1 & c_2 & c_3 & & & \\ | & | & | & & & \end{array} \right) = \begin{pmatrix} 0 & 1 & 1 \\ 2 & 1 & 0 \\ -1 & 0 & 1 \end{pmatrix} \xrightarrow{R_1 \leftrightarrow R_2} \begin{pmatrix} 2 & 1 & 0 \\ 0 & 1 & 1 \\ -1 & 0 & 1 \end{pmatrix} \xrightarrow{R_3 \rightarrow 2R_3 + R_1} \begin{pmatrix} 2 & 1 & 0 \\ 0 & 1 & 1 \\ 0 & 1 & 2 \end{pmatrix} \xrightarrow{R_3 \rightarrow R_3 - R_2} \begin{pmatrix} 2 & 1 & 0 \\ 0 & 1 & 1 \\ 0 & 0 & 1 \end{pmatrix}$$

כל העמודות מובילות לכן c_1, c_2, c_3 בת"ל. $\dim \{c_1, c_2, c_3\} = 3 = \dim(\mathbb{R}_{\leq 2}[x])$ לכן הקבוצה $\{c_1, c_2, c_3\}$ מהווה בסיס של $\mathbb{R}_{\leq 2}[x]$.

(ב) (6 נקודות) $[w]_C = P_{B \rightarrow C}[w]_B$ כאשר $P_{B \rightarrow C}$ המטריצה המעבר מבסיס B ל- C .

$$\begin{aligned}
 (C|B) &= \left(\begin{array}{ccc|ccc} 0 & 1 & 1 & 1 & 1 & 1 \\ 2 & 1 & 0 & 2 & 0 & 2 \\ -1 & 0 & 1 & 3 & -1 & 0 \end{array} \right) \xrightarrow{R_1 \leftrightarrow R_2} \left(\begin{array}{ccc|ccc} 2 & 1 & 0 & 2 & 0 & 2 \\ 0 & 1 & 1 & 1 & 1 & 1 \\ -1 & 0 & 1 & 3 & -1 & 0 \end{array} \right) \\
 &\xrightarrow{R_3 \rightarrow 2R_3 + R_1} \left(\begin{array}{ccc|ccc} 2 & 1 & 0 & 2 & 0 & 2 \\ 0 & 1 & 1 & 1 & 1 & 1 \\ 0 & 1 & 2 & 8 & -2 & 2 \end{array} \right) \\
 &\xrightarrow{R_3 \rightarrow R_3 - R_2} \left(\begin{array}{ccc|ccc} 2 & 1 & 0 & 2 & 0 & 2 \\ 0 & 1 & 1 & 1 & 1 & 1 \\ 0 & 0 & 1 & 7 & -3 & 1 \end{array} \right) \\
 &\xrightarrow{R_2 \rightarrow R_2 - R_3} \left(\begin{array}{ccc|ccc} 2 & 1 & 0 & 2 & 0 & 2 \\ 0 & 1 & 0 & -6 & 4 & 0 \\ 0 & 0 & 1 & 7 & -3 & 1 \end{array} \right) \\
 &\xrightarrow{R_1 \rightarrow R_1 - R_2} \left(\begin{array}{ccc|ccc} 2 & 0 & 0 & 8 & -4 & 2 \\ 0 & 1 & 0 & -6 & 4 & 0 \\ 0 & 0 & 1 & 7 & -3 & 1 \end{array} \right) \\
 &\xrightarrow{R_1 \rightarrow \frac{1}{2}R_1} \left(\begin{array}{ccc|ccc} 1 & 0 & 0 & 4 & -2 & 1 \\ 0 & 1 & 0 & -6 & 4 & 0 \\ 0 & 0 & 1 & 7 & -3 & 1 \end{array} \right) \\
 &\quad P_{B \rightarrow C} = \begin{pmatrix} 4 & -2 & 1 \\ -6 & 4 & 0 \\ 7 & -3 & 1 \end{pmatrix} \\
 [w]_C &= P_{B \rightarrow C} [w]_B = \begin{pmatrix} 4 & -2 & 1 \\ -6 & 4 & 0 \\ 7 & -3 & 1 \end{pmatrix} \cdot \begin{pmatrix} 1 \\ 2 \\ 1 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 1 \\ 2 \\ 2 \end{pmatrix}_C.
 \end{aligned}$$

(ג) (6 נקודות)

עלינו לבדוק האם $\exists$ צירוף לינארי לא טריוויאלי של w_1, w_2, w_3 אשר נותן את $\bar{0}$ (ווקטור האפס).

$$\begin{aligned}
 0 &= \alpha_1 w_1 + \alpha_2 w_2 + \alpha_3 w_3 \\
 &= \alpha_1 (b_1 + b_2 + b_3) + \alpha_2 (b_1 - b_2 + 3b_3) + \alpha_3 () \\
 &= (\alpha_1 + \alpha_2 + \alpha_3)b_1 + (\alpha_1 - \alpha_2 + 2\alpha_3)b_2 + (\alpha_1 + 3\alpha_2 + 0\alpha_3)b_3
 \end{aligned}$$

יש לנו כאן צירוף לינארי של b_1, b_2, b_3 שנותן את 0 מאחר והם בת"ל נקבל את המערכת הבאה:

$$\begin{aligned}
 \alpha_1 + \alpha_2 + \alpha_3 &= 0 \\
 \alpha_1 - \alpha_2 + 2\alpha_3 &= 0 \\
 \alpha_1 + 3\alpha_2 + 0\alpha_3 &= 0
 \end{aligned}$$

אם למערכת פתרון יחיד אז w_1, w_2, w_3 בת"ל אחרת w_1, w_2, w_3 ת"ל.

$$\begin{pmatrix} 1 & 1 & 1 \\ 1 & -1 & 2 \\ 1 & 3 & 0 \end{pmatrix} \xrightarrow{\substack{R_2 \rightarrow R_2 - R_1 \\ R_3 \rightarrow R_3 - R_1}} \begin{pmatrix} 1 & 1 & 1 \\ 0 & -2 & 1 \\ 0 & 2 & -1 \end{pmatrix} \xrightarrow{R_2 \rightarrow -\frac{1}{2}R_2} \begin{pmatrix} 1 & 1 & 1 \\ 0 & 1 & -\frac{1}{2} \\ 0 & 2 & -1 \end{pmatrix}$$

$$\xrightarrow{R_3 \rightarrow R_3 - 2R_2} \begin{pmatrix} 1 & 1 & 1 \\ 0 & 1 & -\frac{1}{2} \\ 0 & 0 & 0 \end{pmatrix} \xrightarrow{R_1 \rightarrow R_1 - R_2} \begin{pmatrix} 1 & 0 & \frac{3}{2} \\ 0 & 1 & -\frac{1}{2} \\ 0 & 0 & 0 \end{pmatrix}$$

למערכת יש ∞ פתרונות $\Leftrightarrow w_1, w_2, w_3$ ת"ל.
נשים לב

$$\frac{3}{2}w_1 - \frac{1}{2}w_2 = w_3.$$

(ד) (3 נקודות) טענה לא נכונה. דוגמה נגדית: $u_1 = \begin{pmatrix} 1 \\ 0 \\ 0 \end{pmatrix}, u_2 = \begin{pmatrix} 0 \\ 1 \\ 0 \end{pmatrix}, u_3 = \begin{pmatrix} 1 \\ 1 \\ 0 \end{pmatrix}$ ווקטורים של $\mathbb{R}^3$. הרי $\{u_1, u_2\}$ בת"ל ו- $\{u_1, u_2, u_3\}$ ת"ל.

(ה) (3 נקודות) טענה נכונה. נוכיח דרך השלילה. נניח כי $\{u_1, u_2, u_3\}$ בת"ל ו- $\{u_1, u_2\}$ ת"ל.
אז מתקיים

$$\alpha_1 u_1 + \alpha_2 u_2 = 0$$

עם מקדמים לא כולם אפסים, כלומר אחד המקדמים, $\alpha_i \neq 0$.
נוסיף $0 \cdot u_3$ לשני האגפים ונקבל

$$\alpha_1 u_1 + \alpha_2 u_2 + 0 \cdot u_3 = 0$$

הרי קיבלנו צירוף לינארי של u_1, u_2, u_3 עם מקדמים לא כולם אפסים ששווה לווקטור האפס.
ז"א u_1, u_2, u_3 ת"ל. זאת סותר את ההנחה ש- u_1, u_2, u_3 בת"ל.

שאלה 5 (25 נקודות)

(א) (5 נקודות) המטריצה המייצגת הסטנדרטית: $A = \begin{pmatrix} 1 & 0 & -2 \\ 1 & -1 & -1 \\ 1 & 0 & -2 \end{pmatrix}$

(ב) (5 נקודות)

$$\begin{pmatrix} 1 & 0 & -2 \\ 1 & -1 & -1 \\ 1 & 0 & -2 \end{pmatrix} \xrightarrow{\substack{R_2 \rightarrow R_2 - R_1 \\ R_3 \rightarrow R_3 - R_1}} \begin{pmatrix} 1 & 0 & -2 \\ 0 & -1 & 1 \\ 0 & 0 & 0 \end{pmatrix} \xrightarrow{R_1 \rightarrow R_1 + 2R_2} \begin{pmatrix} 1 & -2 & 0 \\ 0 & -1 & 1 \\ 0 & 0 & 0 \end{pmatrix}$$

בסיס של $\text{Nul}(A)$:

$$B_{\text{Nul}(A)} = \left\{ \begin{pmatrix} 2 \\ 2 \\ 1 \end{pmatrix} \right\}$$

$$B_{\text{Ker}(T)} = \{2 + 2x + x^2\}$$

$$\dim(\text{Ker}(T)) = 2$$

(ג) (5 נקודות)

$$B_{\text{col}(A)} = \left\{ \begin{pmatrix} 1 \\ 1 \\ 1 \end{pmatrix}, \begin{pmatrix} 0 \\ -1 \\ 0 \end{pmatrix} \right\}.$$

$$B_{\text{Im}(T)} = \{1 + x + x^2, -x\}.$$

$$\dim(\text{Im}(A)) = 2$$

$$\dim(\text{Im}(T)) = 2$$

(ד) (5 נקודות)

(ה) (5 נקודות)